

KLÍČOVÉ TÉMA¹

Články 8, 13 a 14

Ochrana před nenávisnými projevy

(Naposledy aktualizováno: 31/08/2023)

Úvod

Soud přikládá zvláštní význam pluralitě, toleranci a velkorysosti. Často zdůrazňuje, že pluralita a demokracie jsou založeny na skutečném uznání a respektování rozmanitosti. Harmonická interakce osob a skupin s různými identitami je pro dosažení sociální soudržnosti nezbytná (*Beizaras a Levickas proti Litvě*, 2020, § 106–107, a v něm citované věci). Výroky, které šíří, podněcují, podporují nebo ospravedlňují násilí, nenávisť nebo nesnášenlivost vůči určité osobě nebo skupině osob („nenávislné projevy“), ohrožují sociální soudržnost a představují riziko, že dojde k násilí a porušování práv jiných osob. Takové projevy mohou vytvářet prostředí, které vede k páčání trestných činů z nenávislosti a podněcuje rozsáhlé konflikty.

Rozsáhlá judikatura Soudu týkající se trestných činů z nenávislosti se v poslední době rozvinula rozšířením ochrany obětí nenávislných projevů podle článku 8 (respektování soukromého života), a to jak samostatně, tak ve spojení s článkem 14 (zákaz diskriminace), a výjimečně podle článku 13.

Zásady vyplývající ze současné judikatury

V kontextu článku 8:

Použitelnost

- Zacházení, které nedosahuje takové závažnosti, aby se na něj vztahoval článek 3, může přesto porušovat aspekt soukromého života v článku 8, pokud jeho účinky dopadají na fyzickou a psychickou integritu stěžovatele dostatečně nepříznivě (*R.B. proti Maďarsku*, 2016, § 79; *Király a Dömötör proti Maďarsku*, 2017, § 42; *Sdružení ACCEPT a ostatní proti Rumunsku*, 2021, § 66).
- Pověst člověka je součástí jeho osobní identity a duševní integrity, a proto také spadá do oblasti jeho soukromého života. Aby se však mohl uplatnit článek 8, musí útok na pověst osoby dosáhnout určitého stupně závažnosti a musí být proveden způsobem, který jí způsobuje újmu na osobním užívání práva na respektování soukromého života (*Kaboğlu a Oran proti Turecku*, 2018, § 65; *Beizaras a Levickas proti Litvě*, 2020, § 109; *Sdružení ACCEPT a ostatní proti Rumunsku*, 2021, § 68).

¹ Vypracováno kanceláří Soudu. Pro Soud není závazné.

Původní text je použit se souhlasem Rady Evropy (Sekce pro vztahy s veřejností a publikaci) a Evropského soudu pro lidská práva (Oddělení správy znalostí). Tento překlad byl zveřejněn na základě dohody s Radou Evropy a Evropským soudem pro lidská práva a je výhradní odpovědností Ministerstva spravedlnosti České republiky.

- Veškeré negativní stereotypizace skupiny osob, pokud dosáhne určité úrovně závažnosti, je schopno ovlivnit vnímání vlastní identity dané skupiny a pocit sebeúcty a sebedůvěry jejích členů a v tomto smyslu jej lze považovat za ovlivňování soukromého života členů skupiny (*Aksu proti Turecku* [velký senát], 2012, § 58; *R.B. proti Maďarsku*, 2016, § 78; *Nepomnyashchiy a ostatní proti Rusku*, 2023, § 57). Mezi relevantní hlediska pro rozhodnutí, zda bylo této úrovně dosaženo, patří mimo jiné: a) vlastnosti skupiny (například její velikost, stupeň homogenity, zvláštní zranitelnost nebo historická zkušenost se stigmatizací, a její postavení ve vztahu ke společnosti jako celku), b) přesný obsah negativních výroků na adresu dané skupiny (v jaké tyto výroky podporují negativní stereotypizaci skupiny jako takové, a konkrétní obsah tohoto předsudku); a c) formu a souvislosti, za nichž byly výroky proneseny, jejich dosah (který může záviset na tom, kde a jak byly proneseny), postavení a věhlas jejich autora, a míru, v níž by mohly být považovány za výroky, které se dotýkají samotného jádra identity a důstojnosti skupiny. Žádné z těchto hledisek nemá trvale přednost; ke konečnému závěru o tom, zda bylo dosaženo výše uvedené „určité úrovně“ a zda se tedy článek 8 použije, vede souhrn všech těchto hledisek. Důležitým hlediskem může být rovněž celkový kontext každého případu – zejména společenské a politické prostředí, které panovalo v době, kdy byly výroky učiněny (*Budinova a Chaprazov proti Bulharsku*, 2021, § 63; *Behar a Gutman proti Bulharsku*, 2021, § 67; *Nepomnyashchiy a ostatní proti Rusku*, 2023, § 58).

Stručně o povinnostech státu

- Měl by být zaveden funkční účinný právní systém, který by byl stěžovateli k dispozici a který by chránil jeho práva spadající pod článek 8 (*Aksu proti Turecku* [velký senát], 2012, § 68). Jedná se o oblast, v níž mají smluvní státy široký prostor pro uvážení při určování opatření, která je třeba k zajištění souladu s Úmluvou přijmout s ohledem na potřeby a zdroje společnosti a jednotlivců (*R.B. proti Maďarsku*, 2016, § 81). Úkolem Soudu v této souvislosti není nahrazovat příslušné vnitrostátní orgány při určování nejvhodnějších způsobů ochrany jednotlivců před útoky na jejich osobní integritu, ale spíše přezkoumávat podle Úmluvy rozhodnutí, která tyto orgány v rámci svého uvážení přijaly (*Király a Dömötör proti Maďarsku*, 2017, § 62).
- Výše uvedená povinnost nevyžaduje vždy zavedení trestněprávních prostředků nápravy; může být splněna i tehdy, pokud platný právní systém poskytuje občanskoprávní prostředky nápravy, které jsou schopny poskytnout dostatečnou ochranu (*tamtéž*, § 61).
- Trestní postih nenávisťných projevů, včetně nejzávažnějších projevů nenávisti a výzev k násilí, může být uplatňován pouze jako opatření *ultima ratio* (*Beizaras a Levickas proti Litvě*, 2020, § 111). Soud připustil, že v případě přímých nebo nepřímých slovních útoků a fyzických hrozeb motivovaných diskriminačními postoji je třeba přijmout trestněprávní opatření (*R.B. proti Maďarsku*, 2016, § 80 a § 83–85; *Király a Dömötör proti Maďarsku*, 2017, § 76; *Alković proti Černé Hoře*, 2017, § 65–66, 69 a 72). Pokud jsou zavedeny trestněprávní mechanismy, měly by být uplatňovány způsobem, který je slučitelný s povinností státu poskytovat účinnou ochranu práv spadajících pod článek 8 (*R.B. proti Maďarsku*, 2016, § 85, 90 a 91; *Király a Dömötör proti Maďarsku*, 2017, § 72 a § 80; *Alković proti Černé Hoře*, 2017, § 68, 72 a 73; *Nepomnyashchiy a ostatní proti Rusku*, 2023, § 58).

Vyvažování práva na soukromý život a práva na svobodu projevu

- V případech, kdy stížnost spočívá v tom, že práva chráněná článkem 8 byla porušena v důsledku výkonu práva na svobodu projevu jinými osobami, je třeba při uplatňování článku 8 náležitě zohlednit požadavky článku 10. V takových případech je tedy třeba vyvážit právo stěžovatele na „respektování jeho soukromého života“ s veřejným zájmem na ochraně svobody projevu, přičemž je třeba mít na paměti, že mezi právy zaručenými těmito dvěma

články neexistuje žádný hierarchický vztah (*Aksu proti Turecku* [velký senát], 2012, § 63; *Budinova a Chaprazov proti Bulharsku*, 2021, § 89; *Behar a Gutman proti Bulharsku*, 2021, § 100). Stejně tak povinnost provést vyvažování zájmů znamená, že vnitrostátní soudy se nesmějí dovolávat svobody projevu, aniž by náležitě nezohlednily zájmy soukromého života podle článku 8 (*Nepomnyashchiy a ostatní proti Rusku*, 2023, § 81–85).

- Při rozboru případů tohoto typu bude Soud přihlížet k zásadám stanoveným ve své judikatuře k článku 10 týkajících se výroků údajně podněcujících násilí, nenávist nebo nesnášenlivost. Soud zejména posoudí, zda byly napadené výroky proneseny na pozadí napjaté politické nebo společenské situace; zda by tyto výroky, spravedlivě vykládané a vnímané v jejich bezprostředním nebo širším kontextu, mohly být považovány za přímou nebo nepřímou výzvu k násilí nebo za ospravedlňování násilí, nenávisti nebo nesnášenlivosti; posoudí rovněž způsob, jakým byly napadené výroky proneseny, a jejich schopnost vést přímo či nepřímo ke škodlivým důsledkům; přístup Soudu k tomuto typu případů velmi závisí na daných souvislostech (*Király a Dömötör proti Maďarsku*, 2017, § 73; *Kaboğlu a Oran proti Turecku*, 2018, § 82).

V souvislosti s článkem 14:

Použitelnost

- Stěžovatel musí předložit jednoznačné důkazy o tom, že napadené výroky měly diskriminační úmysl nebo účinek (*Aksu proti Turecku* [velký senát], 2012, § 45; *Budinova a Chaprazov proti Bulharsku*, 2021, § 91; *Behar a Gutman proti Bulharsku*, 2021, § 102; *Nepomnyashchiy a ostatní proti Rusku*, 2023, § 63), nebo že jeho příslušnost k určité skupině hrála roli ve způsobu, jakým s ním bylo zacházeno (*Beizaras a Levickas proti Litvě*, 2020, § 124).

Stručně o povinnostech státu

- V případech, kdy tvrzené zacházení motivované předsudky představuje zásah do práva stěžovatele na soukromý život podle článku 8, tj. pokud osoba věrohodně tvrdí, že byla vystavena obtěžování motivovanému nenávistí, včetně slovních útoků a fyzických hrozeb, může podle tohoto ustanovení Úmluvy vzniknout další povinnost přijmout veškerá přiměřená opatření k odhalení jakéhokoli motivu předpojatosti a ke zjištění, zda v jednání mohly hrát určitou úlohu též nenávist nebo předsudky (*R.B. proti Maďarsku*, 2016, § 83–84, i když pouze v souvislosti s článkem 8; *Alković proti Černé Hoře*, 2017, § 66 a *Sdružení ACCEPT a ostatní proti Rumunsku*, 2021, § 123–126, v souvislosti s článkem 8 ve spojení s článkem 14).
- Pokud jsou rizika známa, jsou vnitrostátní orgány povinny zajistit přiměřenou ochranu důstojnosti osoby před slovními útoky motivovanými nenávistí ze strany soukromých osob, například homofobními urážkami na akci pořádané sdružením LGBT (*tamtéž*, § 105–113).
- Poskytování příležitostné ochrany tělesné integrity osoby je sice chválné, samo o sobě nestačí k tomu, aby byla splněna povinnost orgánů zabývat se stížnostmi jednotlivců na opakující se projevy nesnášenlivosti (*Paketova a ostatní proti Bulharsku*, 2022, § 164).
- Pokud vnitrostátní orgány při vyvažování práva na soukromý život a svobodu projevu řádně nezohlednily diskriminační motiv nenávisťných výroků, porušily tím svůj pozitivní závazek přiměřeně reagovat na diskriminaci (*Budinova a Chaprazov proti Bulharsku*, 2021, § 94–95; *Behar a Gutman proti Bulharsku*, 2021, § 105–106).
- V situacích, kdy existují důkazy o vzorcích násilí a nesnášenlivosti vůči zranitelné menšině, vyžadují pozitivní závazky od států vyšší úroveň reakce na tvrzené události motivované předsudky (*R.B. proti Maďarsku*, 2016, § 84).

V souvislosti s článkem 13:

- V případech, kdy je shledáno porušení článku 8, ať již samostatně nebo ve spojení s článkem 14, z důvodu selhání vnitrostátního právního systému při poskytování požadované ochrany, Soud obvykle nepovažuje za nutné posuzovat samostatně námitky podané na poli článku 13 (*Alković proti Černé Hoře*, 2017, § 77; *Beizaras a Levickas proti Litvě*, 2020, § 151; *Sdružení ACCEPT a ostatní proti Rumunsku*, 2021, § 161–162).
- V případě *Beizaras a Levickas proti Litvě* však Soud shledal samostatné porušení článku 13, když konstatoval zjevnou neochotu orgánů činných v trestním řízení vyšetřovat trestné činy nenávislivých projevů s homofobním podtextem. Konstatoval, že takový předsudečný přístup a neuznání motivů předpojatosti, které stojí za takovými trestnými činy, jsou spojeny s rizikem, že příslušná ustanovení trestního práva zůstanou „mrtvou literou“ a budou znamenat odsouhlasení nebo dokonce schvalování trestných činů z nenávisti ze strany úředníků (*Beizaras a Levickas proti Litvě*, 2020, § 155; *Király a Dömötör proti Maďarsku*, 2017, § 80, kdy Soud vyjádřil obavy, byť v souvislosti s rozbořem na poli článku 8, že neschopnost orgánů smysluplně prošetřit stížnosti stěžovatelů je ponechala bez požadované ochrany před otevřeně protiromskou demonstrací, na níž se objevily slovní výhrůžky a projevy obhajující politiku rasové segregace, a že na základě takového postoje orgánů by takový postup mohl být širokou veřejností vnímán jako ospravedlnění a/nebo tolerance takových událostí ze strany státu).

Významné příklady

Případy, kdy se stěžovatelé stali přímo nebo nepřímo terčem nenávislivých projevů

- *R.B. proti Maďarsku*, 2016 – rasistické slovní urážky a pokus o napadení stěžovatelky během protiromských shromáždění nebyly natolik závažné, aby jí způsobily strach, úzkost nebo pocit méněcennosti, aby se uplatnil článek 3 (§ 51), ale byly dotčeny aspekty soukromého života ve smyslu etnické identity, jak ji chápe článek 8 (§ 80). Absence smysluplného vyšetřování zaměřeného na odhalení rasistických motivů (§ 88 a § 90) – porušení článku 8.
- *Király a Dömötör proti Maďarsku*, 2017 – výhrůžky fyzickým násilím a rasistické výroky pronesené během protiromské demonstrace proti romským obyvatelům vesnice, kde již dříve panovalo napětí mezi romskými a neromskými obyvateli, zasáhly do duševní integrity a etnické identity stěžovatelů ve smyslu článku 8 (§ 43). Absence smysluplného vyšetřování zaměřeného na odhalení rasistických motivů (§ 75–80) – porušení článku 8.
- *Alković proti Černé Hoře*, 2017 – řada etnický a/nebo nábožensky motivovaných slovních útoků a násilných činů, i když nebyly učiněny v přítomnosti stěžovatele, ani neměřily přímo na něj, mohla vzbudit důvodnou obavu, že by násilí mohlo být skutečně použito (§ 69). Nebylo provedeno smysluplné vyšetřování, v důsledku čehož příslušné události zůstaly bez právních následků a stěžovateli nebyla poskytnuta požadovaná ochrana jeho práva na duševní integritu (§ 72) – porušení článku 8 ve spojení s článkem 14.
- *Kaboğlu a Oran proti Turecku*, 2018 – nepřátelská kritika v člancích ultranacionalistických novin na adresu stěžovatelů, předsedy vědecké rady a předsedy pracovní skupiny této rady, v souvislosti se zprávou o menšinových a kulturních právech vydaných touto radou dosáhla požadované hranice závažnosti pro použití článku 8 (§ 72). Některé výroky v člancích představovaly nenávislivé projevy a přímé či nepřímé výzvy k násilí (včetně výhrůžek smrtí), a to zejména s ohledem na citlivé pozadí, na němž byly proneseny (§ 85–87). Vnitrostátní soudy neposoudily odpovídajícím způsobem váhu jednotlivých zájmů (§ 88–89) – porušení článku

8.

- *Beizaras a Levickas proti Litvě*, 2020 – nenávisné komentáře, včetně přímých výzev k násilí, na facebookové stránce jednoho ze stěžovatelů po zveřejnění fotografie zobrazující polibek mezi stěžovateli stejného pohlaví zasáhly do jejich psychické pohody a důstojnosti a dosáhly úrovně závažnosti vyžadované pro použitelnost článku 8 (§ 117). Absence smysluplného vyšetřování z důvodu stejného diskriminačního stavu myslí příslušných orgánů veřejné moci – porušení článku 14 ve spojení s článkem 8; neexistence účinných prostředků nápravy – porušení článku 13.
- *Sdružení ACCEPT a ostatní proti Rumunsku*, 2021 – homofobní urážky a výhrůžky adresované účastníkům veřejného promítání filmu zobrazujícího rodinu osob stejného pohlaví zasáhly do psychické pohody a důstojnosti jednotlivých stěžovatelů, a spadají tak do oblasti jejich soukromého života (§ 66–68). Orgány neposkytly jednotlivým stěžovatelům dostatečnou ochranu důstojnosti a účinně nevyšetřily skutečnou povahu homofobních urážek namířených proti nim (§ 104–128) – porušení článku 14 ve spojení s článkem 8.
- *Paketova a ostatní proti Bulharsku*, 2022 – opomenutí úřadů, která vedla k tomu, že etničtí Romové byli po protiromských protestech vyhnáni ze svých domovů a nemohou se vrátit. Opakující se protiromské pochody v obci mohly oprávněně vyvolat obavy stěžovatelů, i když nebylo prokázáno, že by se protestující ke stěžovatelům přiblížili a veřejní činitelé opakovaně veřejně projevovali svůj nesouhlas s návratem Romů, představovaly skutečnou překážku pokojného návratu stěžovatelů (§ 162–163). Nečinnost úřadů (starostů, policie a státních zastupitelství) zabývat se stížnostmi jednotlivců na opakující se projevy nesnášenlivosti bránící pokojnému užívání jejich domovů (§ 164–167) – porušení článku 8 ve spojení s článkem 14

Případy týkající se vytváření předsudků o skupině

- *Aksu proti Turecku* [velký senát], 2012 – ačkoli stěžovatel, který byl romského původu, nebyl přímo napaden pasážemi v akademické knize o Romech v Turecku a příslušnými definicemi ve dvou slovnících, mohl se cítit dotčen poznámkami týkajícími se etnické skupiny, k níž náleží. Jeho soukromý život ve smyslu článku 8 tedy byl dotčen (§ 58–61). Vnitrostátní soudy pečlivě posoudily stěžovatelův případ ve světle příslušných zásad judikatury Soudu vztahujících se k článku 8 a řádně posoudily význam jednotlivých práv podle článků 8 a 10 (§ 69–74 a 82–85), což stěžovateli poskytlo účinné prostředky nápravy (§ 87) – nedošlo k porušení článku 8.
- *Lewit proti Rakousku*, 2019 – stěžovatel, jeden z posledních žijících přeživších koncentračního tábora Mauthausen, se cítil dotčen článkem v pravicovém periodiku, který tvrdil, že lidé osvobození z tábora v roce 1945 se podíleli na loupení, rabování a zabíjení, a který příznivě komentoval zastavení trestního řízení zahájeného v souvislosti s téměř totožným článkem vydaným dříve. Ačkoli článek nejmenoval stěžovatele osobně, jeho soukromý život byl dotčen, pokud byl členem (heterogenní) sociální skupiny (přeživších holocaust) (§ 46–47). Vzhledem k tomu, že vnitrostátní soudy nezkoumaly komplexně zejména otázku aktivní legitimace stěžovatele, nikdy se nezabývaly podstatou jeho žaloby (§ 83–87) – porušením článku 8.
- *Budinova a Chaprazov proti Bulharsku* a *Behar a Gutman proti Bulharsku*, 2021: stěžovatelé, bulharští státní příslušníci romského (v prvním případě) a židovského (ve druhém případě) etnického původu, neúspěšně žalovali v občanskoprávním řízení podle antidiskriminačních právních předpisů známého novináře a politika za řadu jeho veřejných protiromských (v prvním případě) a antisemitských (ve druhém případě) výroků. Napadené výroky, které byly systematické a vyznačovaly se mimořádnou agresivitou, viditelně směřovaly

k očerňování příslušných etnických skupin a byly způsobilé dostatečně ovlivnit pocit identity a pocit vlastní hodnoty a sebevědomí jednotlivých příslušníků těchto skupin, a proto mohly být považovány za zásah do soukromých životů stěžovatelů ve smyslu článku 8 (§ 64–68 v prvním případě; § 68–73 ve druhém případě). Vnitrostátní soudy zlehčily diskriminační nářáky napadených výroků, čímž řádně neposoudily význam jednotlivých zájmů, ani nesplnily svou povinnost adekvátně reagovat na diskriminaci v souladu s kritérii stanovenými v judikatuře Soudu (§ 93–95 v prvním případě; § 104–106 ve druhém případě) – porušení článku 8 ve spojení s článkem 14.

- [Nepomnyashchiy a ostatní proti Rusku, 2023](#): vnitrostátní soudy neaplikovaly relevantní právní rámec na LGBT stěžovatele, kteří zahájili trestní a občanskoprávní řízení proti ruským politikům za veřejně homofobní výroky s odůvodněním, že homosexuálové nepředstavují „sociální skupinu“ chráněnou zákonem. Ačkoli tedy stěžovatelé měli teoreticky k dispozici právní ochranu, vnitrostátní orgány tím, že neprovedly řádné vyvažování zájmů, nedostatečně zajistily právo stěžovatelů na ochranu jejich soukromého života – porušení článku 8 ve spojení s článkem 14.

Další odkazy

Další klíčová témata:

- [Diskriminace za použití násilí \(článek 14\)](#)
- [Nenávisťné projevy \(článek 10\)](#)

Tiskové přehledy:

- [Nenávisťné projevy](#)
- [Romové a kočovníci](#)
- [Otázky sexuální orientace](#)

Rada Evropy:

- [Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy č. R \(97\) členským státům o „nenávisťných projevech“ \(1997\)](#)
- [Doporučení Výborů ministrů Rady Evropy členským státům CM/Rec\(2022\)16 o boji proti nenávisťným neverbálním projevům \(2022\)](#)
- [Obecné politické doporučení Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti č. 1 o boji proti rasismu, xenofobii, antisemitismu a nesnášenlivosti](#)
- [Obecné politické doporučení Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti č. 6 o boji proti šíření rasistických, xenofobních a antisemitských materiálů na internetu](#)
- [Revidované obecné politické doporučení Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti č. 7 o vnitrostátních právních předpisech pro boj proti rasismu a rasové diskriminaci](#)
- [Obecné politické doporučení Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti č. 15 o boji proti nenávisťným projevům](#)

Evropská unie:

- [Směrnice o právech obětí \(směrnice 2012/29/EU\)](#)

- Směrnice o rasové rovnosti (směrnice Rady 2000/43/ES)
- Rámcové rozhodnutí o rasismu a xenofobii (rámcové rozhodnutí Rady 2008/913/SVV)
- Guidance Note on the Practical Application of Framework Decision on Racism and Xenophobia („Pokyny k praktickému uplatňování rámcového rozhodnutí o rasismu a xenofobii“) (rámcové rozhodnutí Rady 2008/913/SVV)

OBSE:

- Rozhodnutí Stálé rady č. 621: Tolerance a boj proti rasismu, xenofobii a diskriminaci

Ostatní:

- Models of governance of online hate speech („Modely zvládnání nenávislných projevů na síti“) – publikace Rady Evropy – Alexander Brown
- Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches („Nenávislné projevy a trestné činy z nenávisli v EU a hodnocení přístupů k regulaci online obsahu“)
- Unmasking bias motives in crimes: select case-law of the European Court of Human Rights („Odhalování předsudečných motivů u trestných činů: vybraná judikatura Evropského soudu pro lidská práva“), dokument vydaný Agenturou Evropské unie pro základní práva (FRA)

KLÍČOVÉ ODKAZY NA JUDIKATURU

- *Aksu proti Turecku* [velký senát], č. 4149/04 a 41029/04, 15. března 2012 (neporušení článku 8);
- *R.B. proti Maďarsku*, č. 64602/12, 12. dubna 2016 (porušení článku 8);
- *Alković proti Černé Hoře*, č. 66895/10, 5. prosince 2017 (porušení článku 8);
- *Király a Dömötör proti Maďarsku*, č. 10851/13, 17. ledna 2017 (porušení článku 8);
- *Kaboğlu a Oran proti Turecku*, č. 1759/08, 50766/10 a 50782/10, 30. října 2018 (porušení článku 8);
- *Lewit proti Rakousku*, č. 4782/18, 10. října 2019 (porušení článku 8);
- *Beizaras a Levickas proti Litvě*, č. 41288/15, 14. ledna 2020 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 8; porušení článku 13);
- *Budinova a Chaprazov proti Bulharsku*, č. 12567/13, 16. února 2021 (porušení článku 8 ve spojení s článkem 14);
- *Behar a Gutman proti Bulharsku*, č. 29335/13, 16. února 2021 (porušení článku 8 ve spojení s článkem 14; bez potřeby posuzovat přijatelnost nebo odůvodněnost stížnosti podle článku 13);
- *Sdružení ACCEPT a ostatní proti Rumunsku*, č. 19237/16, 1. června 2021 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 8 ve vztahu k jednotlivým stěžovatelům; bez potřeby posuzovat přijatelnost nebo odůvodněnost stížnosti podle článku 13);
- *Paketova a ostatní proti Bulharsku*, č. 17808/19 a 36972/19, 4. října 2022 (porušení článku 8 ve spojení s článkem 14);
- *Nepomnyashchiy a ostatní proti Rusku*, č. 39954/09 a 3465/17, 30. května 2023 (porušení článku 8 ve spojení s článkem 14).